

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АГРАРНА ПОЛІТИКА ТА ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)
Спеціальність: 133 Галузеве машинобудування
Рік навчання: 4-й, семестр 7-8-й
Кількість кредитів ECTS: 7 кредитів
Назва кафедри: Адміністративного
менеджменту та альтернативних джерел енергії
Мова викладання: українська

Лектор курсу	д.е.н., проф. Калетнік Григорій Миколайович
Контактна інформація лектора (e-mail)	kaletnik@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Аграрна політика та земельні відносини» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 210 год.: лекції – 50 год.; практичні заняття 44 год., самостійна робота – 116 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік/екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: «Філософія», «Загальні правові засади та академічна доброчесність», «Історія України», «Технології виробництва продукції тваринництва», «Технології виробництва продукції рослинництва».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисципліни «Енергоефективність та альтернативні джерела енергії» та при підготовці кваліфікаційної роботи.

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Аграрна політика та земельні відносини» формує у здобувачів освіти розуміння особливостей управлінських процесів в аграрному секторі економіки із урахуванням економічних, екологічних та соціальних аспектів та євроінтеграційних процесів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про сучасні підходи до управління земельними ресурсами та аграрним сектором в цілому. Вивчення дисципліни спрямоване на розуміння стратегій і механізмів аграрної

політики, особливостей регулювання земельних відносин, а також на розвиток здатностей аналізувати та вирішувати практичні завдання, пов'язані з управлінням у цій сфері.

Завдання вивчення дисципліни

При вивченні навчальної дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» здобувач освіти має опанувати фундаментальні знання про правові, економічні, екологічні та соціальні аспекти аграрної політики та земельних відносин. Він повинен розуміти принципи та особливості раціонального використання земельних ресурсів, володіти навичками аналізу сучасного стану аграрного сектора та особливостей впливу на нього євроінтеграційних процесів.

Особлива увага приділяється здатності оцінювати ефективність державної політики в аграрній сфері, розробляти пропозиції щодо її вдосконалення, а також вирішувати практичні завдання, пов'язані з управлінням земельними ресурсами та регулюванням аграрних відносин.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІК):

Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК4. Здатність втілювати інженерні розробки у галузевому машинобудуванні з урахуванням технічних, організаційних, правових, економічних та екологічних аспектів за усім життєвим циклом машини: від проектування, конструювання, експлуатації, підтримання працездатності, діагностики та утилізації.

ФК6. Здатність оцінювати техніко-економічну ефективність типових систем та їхніх складників на основі застосування аналітичних методів, аналізу аналогів та використання доступних даних.

ФК9. Здатність здійснювати комерційну та економічну діяльність у сфері галузевого машинобудування.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.

ПРН15. Розуміти основи державної політики в аграрній галузі України.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод презентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
7 СЕМЕСТР				
1	Еволюція аграрних трансформацій в Україні	2	2	3
2	Аграрна політика: суть, методи та основні компоненти.	2	2	3
3	Інституційні засади здійснення аграрної політики в Україні.	2	2	3
4	Аграрна політика в країнах ЄС.	2	2	4
5	Аграрна політика в країнах світу.	2	-	3
6	Продовольча безпека. Ринок продовольства.	2	-	3
7	Продовольча безпека України. Сучасний стан та нормативно-правове регулювання.	2	2	3
8	Інструменти реалізації аграрної політики	2	2	3
9	Інструменти регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.	2	2	3
10	Ресурсне забезпечення та науково-технічні аспекти аграрної політики.	2	2	3
11	Інноваційна діяльність та аграрна освіта.	2	2	3
12	Розвиток майнових відносин власності, форм господарювання та інтеграційних відносин.	2	2	4
13	Сучасні тенденції розвитку інтеграційних процесів у АПК.	2	2	4
8 СЕМЕСТР				
14	Соціальна політика у сільській місцевості – один з важливих аспектів аграрної політики	2	2	7
15	Особисті селянські та фермерські господарства як рушійна сила аграрної	2	2	7
16	Етапи здійснення земельної реформи.	2	2	7
17	Державний земельний кадастр і сучасний стан земельної реформи.	2	2	7
18	Ринок землі в Україні.	2	4	7
19	Земельні відносини в Україні: сучасний стан.	2	2	7
20-21	Асоціація між Україною та ЄС.	4	2	8

22	Наближення законодавства України до законодавства ЄС.	2	2	8
23-24	Екологічна безпека.	4	2	8
25	Аграрна політика України під час воєнного	2	2	8
Разом:		50	44	116

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	24	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	38	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	44	Протягом I і II семестрів	Спостереження за виконанням, обговорення та оцінювання виступу з презентацією
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр, залік, екзамен	Тестування
Разом		116		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Kaletnik G.M., Bilokinna I.D., Pryshliak N.V., Shpykuliak O.G., Tokarchuk D.M., Zdyrko N.G. Economic aspects of energy efficient and environmentally safe directions for the development of rural areas: collective monograph. Sofia: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2021. 215 p.
2. Калетнік Г.М., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Лутковська С.М. Аграрна політика та земельні відносини: підручник. Вінн. нац. аграр. ун-т. – Вінниця, ВНАУ, 2020. 307 с.
3. Калетнік Г.М., Лутковська С.М. Екологічна модернізація та органічне виробництво в системі екологічної безпеки: монографія. Вінницький національний аграрний університет. Вінниця: ВНАУ, 2022. 356 с.
4. Калетнік Г.М., Паламарчук В.Д., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Телекало Н.В. Перспективи використання кукурудзи для енергоефективного та екологічнобезпечного розвитку сільських територій: монографія. Вінниця. 2021. 260 с.
5. Калетнік Г.М., Скорук О.П., Токарчук Д.М. Організація і економіка використання біоресурсів: навчальний підручник (2-ге видання, перероблене і доповнене). Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ТОВ «Друк». 2020. 372 с.

Додаткова література

1. Захарченко В.І. Теоретичні засади земельної реформи в Україні з позицій суспільного відтворення та російської воєнної агресії. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип. 19. Т. 2. С. 9-28. DOI: 10.15330/apred.2.19.9-28.
2. Kaletnik G.M., Lutkovska S.M. Organic agricultural production in the system of modernization of environmental safety. *Pollution Research*. 2023. Vol. 42 (1). P. 1-6. DOI: <http://doi.org/10.53550/PR.2023.v42i01.001>.
3. Калетнік Г.М., Шпикуляк О.Г., Хвесик Ю.М., Білокінна І.Д. Розвиток кооперації у реалізації потенціалу відновлюваних джерел енергії для впровадження «Зеленого» курсу і сталого розвитку сільських територій. *Економіка природо-користування і сталий розвиток*. 2022. № 12 (31). С. 26-38. DOI: [https://doi.org/10.37100/2616-7689.2022.12\(31\).3](https://doi.org/10.37100/2616-7689.2022.12(31).3).
4. Калетнік Г.М., Томляк Т.С. Актуальні проблеми земельних відносин в умовах воєнного стану та шляхи їх вирішення. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 2 (60). С. 79-97. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2022-2-6>.
5. Лутковська С.М., Зеленчук Н.В. Оцінка потенціалу виробництва біогазу особистими селянськими господарствами. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут*. 2023. № 25. С. 15-20. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.25.2023.278409>.
6. Лутковська С.М., Коломієць Т.В., Зеленчук Н.В. Перспективи розвитку відновлюваної енергетики в контексті євро інтеграційних процесів на шляху до сталого економічного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. №

1. С. 11-21. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.1.11>.

7. Пронько Л.М., Семененко В.В. Порядок формування та використання місцевих бюджетів ОТГ Вінницької області. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 9. С.43-49. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2019-9-5>.

8. Пронько Л.М., Фурман І.В. Формування державної програми підтримки підприємств-агровиробників України з урахуванням світового досвіду. *Міжнародний науково-виробничий Журнал «Економіка АПК»*. 2019. № 11. С.85-96. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201911085>.

9. Токарчук Д.М., Пронько Л.М. Особливості утворення відходів на сільських територіях і методика розробки програми поводження з ними. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 3 (65). С. 21-41. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2023-3-2>.

10. Фурман І.В., Дмитрик О.В. Формування стратегічних напрямів розвитку сільських територій. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. № 13. С. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.13.5>.

11. Шпикуляк О.Г., Бенешар І.М., Білокінна І.Д. Сучасні тенденції органічного виробництва в аграрному секторі і фермерських господарства. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 8. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-04-04>.

Інформаційні ресурси

1. ЗАКОН УКРАЇНИ Про основні засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку <https://ips.ligazakon.net/document/JH72I00A>

2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Офіційний веб-сайт державної служби статистики України <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Публічний портал НАН України: <https://www.nas.gov.ua/UA>.

5. Публічний портал НАН України: <https://www.nas.gov.ua/UA>.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Освітня компонента викладається у 7 та 8 семестрі, на кожний з яких виділяється по 100 балів. 7-й семестр завершується заліком, 8-й екзаменом.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність на лекційних заняттях	3,5
2	Робота на практичних заняттях	14
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	7,5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
5	Присутність на лекційних заняттях	3
6	Робота на практичних заняттях	12
7	Виконання контрольних робіт, тестування	5
8	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	10
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкова атестація		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	для екзамену
90-100	A	зараховано	відмінно
82-89	B		добре
75-81	C		задовільно
66-74	D		
60-65	E		
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	повторного складання

